

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Holy Cross College (США)
Le Mans Université (La France)
Università degli Studi di Salerno (Italy)
University of Prešov (Slovakia)
University of Debrecen (Hungary)

Національний університет «Київський авіаційний інститут»
Національна Академія педагогічних наук України
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Карпатський національний університет імені Василя Стефаника
Сумський державний університет

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
« АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ВИЩОЇ ОСВІТИ »

23 квітня 2026 року

Київ - 2026

УДК 378.02:001.89(08)

Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції
«Актуальні проблеми вищої освіти» / Відповідальний редактор проф. Т.Ю. Дудка.
– К., 2026. 333 с.

**Матеріали збірника друкуються в авторській редакції. За науковий зміст і
якість поданих матеріалів відповідальність несуть учасники конференції**

Костенко Віталій Архітектоніка віртуального навчального середовища в контексті дидактики інформатики: концептуальна синергія контенту та інструментарію	133
Кошарний Ігор Стратегічні детермінанти формування соціальної успішності старшокласників із глибокими порушеннями зору в системі позашкільної освіти	135
Кузнєцова Олена Навчання фізики здобувачів другої вищої освіти: виклики та їх подолання	138
Кульчицький Віталій Особистісний вимір професійної підготовки майбутнього медичного фахівця в сучасних умовах	143
Листопад Олексій Освітні стартапи як інноваційний ресурс розвитку університетів у контексті цифрової трансформації освіти	148
Мазур Анастасія, Габрусєв Валерій Вебпрограмування у профільній школі як пропедевтика до іт-спеціальностей закладів вищої освіти	153
Малюх Євгенія Цифровізація передвищої освіти: стратегічні вектори розвитку інформаційно-освітнього середовища в умовах глобальних викликів	158
Мельниченко Марина, Ситнікова Варвара Засади оскі як вектор оцінювання теоретичних знань та практичних навичок лікарів-інтернів	160
Міненко Ярослав Формування методичної компетентності майбутнього вчителя фізики в умовах цифровізації вищої освіти	164
Накладюк Петро Здоров'язбереження як компетентність XXI століття: виклики для підготовки майбутнього вчителя	167

ОСВІТНІ СТАРТАПИ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ РЕСУРС РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТІВ У КОНТЕКСТІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТИ

Листопад Олексій Анатолійович
*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри дошкільної педагогіки,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»*

Сучасний етап розвитку вищої освіти характеризується активними процесами цифрової трансформації, що зумовлюють необхідність пошуку нових моделей організації освітнього процесу та управління закладами вищої освіти [3, с. 259]. В умовах глобалізації, швидкого розвитку технологій і посилення конкуренції на ринку освітніх послуг університети змушені адаптуватися до нових викликів, впроваджуючи інноваційні підходи та інструменти [1, с. 60]. Одним із перспективних напрямів модернізації університетського середовища є розвиток освітніх стартапів, які виступають каталізатором інновацій, сприяють інтеграції науки, освіти та бізнесу, а також формують ініціативність серед студентської молоді [5].

Цифрова трансформація освіти передбачає не лише використання інформаційно-комунікаційних технологій, а й зміну парадигми освітньої діяльності, орієнтованої на гнучкість, інноваційність і студентоцентризм [3, с. 259]. Освітні стартапи виступають важливим інструментом оновлення змісту, форм і методів навчання. Освітній стартап можна визначити як інноваційний проєкт, спрямований на створення нових освітніх продуктів, сервісів або технологій, що мають потенціал масштабування та комерціалізації. На відміну від традиційних освітніх ініціатив, стартапи характеризуються високим рівнем гнучкості, креативності та орієнтацією на потреби користувачів [1, с. 60].

Університети дедалі частіше виступають платформою для розвитку стартапів, створюючи сприятливе середовище для генерації ідей, їх апробації та

впровадження [1, с. 60]. Зокрема, у закладах вищої освіти функціонують: стартап-інкубатори; акселераційні програми; інноваційні лабораторії; центри підприємництва та трансферу технологій [2, с. 825]. Важливою перевагою освітніх стартапів є їх здатність забезпечувати практико-орієнтоване навчання, що сприяє формуванню у здобувачів освіти ключових компетентностей, зокрема критичного мислення, креативності, комунікативних та підприємницьких навичок [1, с. 60].

У контексті цифровізації освітні стартапи активно використовують такі технології, як штучний інтелект, великі дані (Big Data), хмарні сервіси, адаптивні освітні платформи та мобільні застосунки для навчання, що дозволяє створювати персоналізовані освітні траєкторії, підвищувати якість освіти. Зокрема, використання технологій штучного інтелекту реалізується у таких освітніх платформах, як Coursera та Duolingo, які застосовують алгоритми адаптивного навчання для підбору індивідуального контенту відповідно до рівня підготовки здобувача освіти. Аналіз великих даних активно використовується платформами на кшталт Khan Academy, що дозволяє відстежувати прогрес користувачів і коригувати освітню траєкторію в режимі реального часу [4, с. 24].

Хмарні сервіси є основою функціонування таких інструментів, як Google Classroom та Microsoft Teams, які забезпечують організацію дистанційного та змішаного навчання, спільну роботу студентів і викладачів, а також доступ до освітніх ресурсів незалежно від місця перебування. Адаптивні освітні платформи, зокрема Smart Sparrow (нині частина Pearson), надають можливість створення інтерактивного контенту, що змінюється відповідно до дій користувача, забезпечуючи індивідуалізацію освітнього процесу. Мобільні застосунки для організації освітнього процесу, такі як Quizlet та Photomath, сприяють мікронавчанню, підвищують мотивацію студентів і забезпечують безперервність освітнього процесу поза межами аудиторії. Крім того, розвиток освітніх стартапів сприяє формуванню інноваційної екосистеми університету, яка об'єднує студентів, викладачів, дослідників та представників бізнесу [1, с. 60].

Яскравими прикладами таких екосистем є MIT Innovation Initiative та Stanford Technology Ventures Program, у межах яких реалізуються стартап-проекти, проводяться хакатони, інкубаційні програми та акселератори [6, с. 320].

В українському контексті також спостерігається активізація розвитку освітніх стартапів, зокрема через діяльність UNIT.City та Sikorsky Challenge, які сприяють інтеграції освіти, науки та бізнесу, підтримують студентські ініціативи та забезпечують умови для комерціалізації інноваційних ідей. Отже, освітні стартапи не лише впроваджують сучасні цифрові технології в освітній процес, але й формують нову модель університету як інноваційного центру, здатного генерувати знання, трансформувати їх у практичні рішення та забезпечувати сталий розвиток суспільства.

Водночас впровадження стартапів у діяльність університетів супроводжується певними викликами, серед яких: недостатній рівень фінансування; відсутність ефективних механізмів підтримки інновацій; низький рівень підприємницької культури; інституційні бар'єри в освітньому середовищі. Зокрема, проблема обмеженого фінансування є характерною для багатьох університетських стартап-ініціатив, особливо у країнах, що розвиваються [1, с. 60]. Наприклад, у низці українських закладів вищої освіти стартап-проекти студентів залишаються на стадії ідеї через відсутність доступу до венчурного капіталу або грантових програм. Натомість успішним прикладом подолання означеного виклику є діяльність Y Combinator, який забезпечує фінансову підтримку та менторство для стартапів, у тому числі освітнього спрямування, створюючи умови для їх масштабування.

Відсутність ефективних механізмів підтримки інновацій проявляється у слабкій розвиненості університетських інкубаторів та акселераторів. Для порівняння, у провідних університетах світу, зокрема Massachusetts Institute of Technology, функціонують комплексні системи підтримки стартапів, які включають менторські програми, доступ до лабораторій, інвестиційні фонди та партнерські мережі, що значно підвищує ефективність реалізації інноваційних ідей. Ще одним викликом є низький рівень підприємницької культури серед

здобувачів освіти та науково-педагогічних працівників. Наприклад, студенти часто орієнтовані на традиційні моделі працевлаштування, що знижує їх мотивацію до створення власних стартапів. Позитивним є досвід Stanford University, де підприємництво інтегроване в освітній процес через міждисциплінарні курси, стартап-лабораторії та культуру підтримки інновацій.

Інституційні бар'єри також залишаються суттєвою перешкодою, зокрема через складні процедури впровадження інновацій, надмірну бюрократизацію та недостатню автономію університетів. Наприклад, труднощі з комерціалізацією результатів наукових досліджень часто пов'язані з недосконалістю нормативно-правової бази. Водночас у країнах Європейського Союзу означені проблеми частково вирішуються через впровадження програм підтримки інновацій, таких як Horizon Europe, що стимулюють співпрацю між університетами, бізнесом і державою. Подолання означених викликів потребує комплексного підходу. Зокрема, ефективним є розвиток партнерства університетів із бізнес-структурами, як це реалізується в інноваційних екосистемах на зразок UNIT.City, де поєднуються освітні, наукові та підприємницькі ініціативи. Важливим напрямом є також формування інноваційного мислення через впровадження підприємницької освіти, участь студентів у хакатонах, стартап-школах і проєктній діяльності.

Незважаючи на наявні виклики, системна підтримка освітніх стартапів, розвиток інституційної інфраструктури та інтеграція університетів у глобальні інноваційні мережі створюють передумови для ефективної цифрової трансформації освіти та підвищення конкурентоспроможності закладів вищої освіти. Результати здійсненого аналізу дозволяють зробити висновок, що освітні стартапи є важливим інноваційним ресурсом розвитку університетів у контексті цифрової трансформації освіти. Вони сприяють модернізації освітнього процесу, формуванню підприємницької культури здобувачів освіти та підвищенню конкурентоспроможності закладів вищої освіти. Інтеграція стартапів у діяльність університетів забезпечує ефективну взаємодію науки, освіти та бізнесу, створює

умови для розвитку інноваційної екосистеми та підготовки фахівців нового покоління.

Література

1. Гнедіна К., Холявко Н., Сорока А. Стартап-екосистеми у вищій освіті: потенціал для організації бізнесу та сталого повоєнного відновлення України. *Науковий вісник Полісся*. 2025. № 2(31), С. 60–74. DOI: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2\(31\)-60-74](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2025-2(31)-60-74)
2. Котлубай В. О., Редіна Є. В., Блатін С. Д. Напрями розвитку стартап-екосистеми в Україні. *Наукові інновації та передові технології: журнал*. 2024. № 6(34), С. 825–836. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6\(34\)-825-836](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-6(34)-825-836)
3. Листопад О. А., Мардарова І. К., Листопад Н. Л. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та їх інтеграція в освітню практику: історичний контекст і сучасні тенденції. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*. 2025. Вип. 2. № 58. С. 259–272. DOI: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2025-2-58-259-272>
4. Листопад О. А., Мардарова І. К., Листопад Н. Л. Особливості застосування мультимедійних технологій в процесі формування цифрової культури здобувачів вищої і фахової передвищої освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*. 2024. Вип. 4(56). С. 24–33. DOI: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2024-3-56-24-33>
5. Хаустов М. М. Стартапи: створення та масштабування : монографія. Харків : ФОРМ ЛІБУРКІНА Л. М., 2023. 224 с.
6. Lystopad O, Mardarova I, Kniazheva I, Kudriavtseva O. Formation of the Operational Skills of Using Information and Communication Technologies in the Professional Activity of a Future Pedagogue. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL Number 9*. July 2023 P. 320–339. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/call9.22>

Збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції
«Актуальні проблеми вищої освіти» / Відповідальний редактор проф. Т.Ю. Дудка.
– К., 2026. 333 с.

